

TEODOR HOSSU-LONGIN

Teodor Hossu-Longin (n. 1972, București) a publicat povestirea *Iluzia* în revista *Luceafărul* (1998). În același an, semnează volumul de proză *Crima și alte povestiri* (Premiul pentru debut al Uniunii Scriitorilor din România).

După ce a început să lucreze la *Curierul național* (1991), i s-a alăturat echipei cotidianului *Ziua* ca jurnalist sportiv, devenind apoi publicist comentator la *Evenimentul zilei* (2000). Însă, la scurt timp, odată cu crearea postului B1 TV, a trecut la televiziune, unde a realizat showul automobilistic *La limită*. Din 2012, ca producător independent, este prezent la posturile Antena 2 (*Călător pe-o gură de rai* – emisiune de turism), Digi Sport (*RO Motorsport*), Travel Mix TV (*Mincinoșii* – emisiune de pescuit, turism și artă culinară).

În 2017, revine în lumea prozei cu romanul *Mortua Est* (Premiul Editurii Cartea Românească). Au urmat volumele *13, cu noroc. Crima și alte povestiri* (Paralela 45, 2018) și, la Editura Hyperliteratura, *10 povești și rețete pierdute prin Deltă* (2020), *Măștile din spatele măștii* (proză scurtă, 2022). ■

TEODOR HOSSU-LONGIN

Lacrima

– Nu discut, fă, nu merge nicăieri!

– Măi, fii om de înțeles, e și ea tânără, clasa a doișpea, nu mai poți s-o ții legată în casă, nu mai sunt vremurile din tinerețea noastră.

– Ba pot, că așa vreau eu! Ș-apoi, ce-mi pasă mie de vremuri? Noi respectăm alte legi, ale neamului nostru, neschimbate de sute de ani. Vi s-a urcat la amândouă democrația la cap și ați luat-o razna. Mai ales tu, femeie bătrână, te-ai prostit de tot… Benone lăsă lingura să cadă în farfuria plină cu ciorbă și își șterse nervos mustața stufoasă cu șervetul de prosop: Auzi, să plece singură în excursie, cu toți pulărăii ăia după ea. Și când s-o întoarce acasă strâmbată de vreun nenorocit, răspunzi tu, speli

tu rușinea? Cine dracu ți-o băga tâmpeniile astea în cap, numai Dumnezeu știe.

– Da' nu e singură, ce naiba, e dirigintele, profesorul de sport, e și celelalte colege.

– Și ce să zic, îi doare p-ăia drept în cur. O să stea la băutură până se fac muci iar golanii și cu toate curvele alea de la ea din clasă o să se coțăie ca șobolanii pe unde o s-apuce. Nu-i trebe ei sminteli d-astea. Dacă i s-a făcut de scărmănat, o scarmăn eu de să-i meargă fulgii, că am văzut cum se îmbracă când se duce la școală, de zici că merge la bordel…

– Vaaai, cum poți să vorbești așa de fii-ta, nu ți-e rușine obrazului?

– Nu, de ce să-mi fie, că spun adevărul? Să-ți fie ție, fă, că ai ajuns s-o codoșești pe la spatele meu. Tu stai acasă și o ai în ochi când pleacă: blugi sfâșiați, cămăși descheiate pân' la buric, machiată, fardată, parcă-i fufă de locale… Rupse o bucată de pâine, o înmuie în zeamă și începu să o mestece. Mai pune ciorba asta la încălzit, că s-a făcut sloi de când stau și-ți ascult toate prostiile. Uite, de doi ani tot îi dă târcoale ăla mare a lu' Balșoiu și ea nici nu-l bagă în seamă. De fiecare dată când vine p-aici îi aduce flori, cadouri scumpe de ziua ei și de toate sărbătorile, o invită la restaurante luxoase… Nimic. Parcă e surdă și oarbă. Și vorb-aia, se vede că e băiat spălat, a terminat profesionala, cântă cu tac-su în formație iar bani au de să-i întoarcă cu lopata. Ce-i cu fumurile și fițele astea, ce nu-i place, tu de ce nu-i zici nimic?

– I-am tot zis, da' ce, crezi că pe mine mă ascultă? Ăștia e altă generație, nu e ca noi. S-a născut direct cu nasu-n democrație, nu mai știe de regulile de pe vremea noastră. Și poți să-i condamni? După cine să se ia, dacă toți de vârsta ei sunt niște zănatici? Asta e libertatea, n-ai ce să-i faci.

– Ba nu, fă Zambilo, nu e asta. Occidentalii ăia din Germania, din Italia, din Spania, tot în democrație trăiesc, nu? Păi, tu știi ce disciplină e acolo? Nu mișcă unu-n front că, harști, se trezește cu o amendă sau un proces. Asta e libertatea adevărată, unde nu încalcă nimeni rânduiala, nu debandada noastră. Luă lingura, o umplu și sorbi scurt. Acu' ai înfierbântat-o prea tare.

– Mai suflă și tu, că nu mori!

– Vezi, d-asta spun tot mereu de reguli, de datini, de tradiții, pe care le-am moștenit din generație în generație și pe care suntem obligați să le respectăm și să le impunem copiilor și nepoților noștri. Știu că nu vă place, dar n-o să ne apucăm acum să schimbăm rânduielile doar că așa vrea fii-ta. Să facă bine să-și vadă de școală, să termine liceul și p-ormă facem și nuntă.

– Ce, sfinte Isuse, îți veni acum cu nunta, ai înghițit pe altă parte?

– Păi, io m-am decis mai demult, da' dacă tot veni vorba, îți spun și ție, o dau după Zabar.

Înaltă, zveltă, oacheșă, cu sânii explodând sub bluzele prea strânse și părul bogat care îi îmbrățișa fundul arcuit, Lacrima era o apariție. Știa asta încă de la pubertate, când monopoliza toate privirile și lăsa în urma ei o adiere de liniște admirativă, iar acum, la 17 ani, o respira prin fiecare por, o spunea semeață din pasul țanțoș și apăsat, o declara misterios din ochii păcurii ascunși în umbra genelor arcuite.

Frumusețea trupească se întregea cu o lumină care iradia din interior și o făcea să strălucească, dându-i mereu un aer de fericire copilărească. Îi plăcea la nebunie să se joace cu bărbații de care era înconjurată aproape tot timpul, să-i surprindă vrăjiți de formele ei voluptoase, să le fixeze privirea și să-i întrebe cu un surâs strengăresc în colțul gurii: „Placiol tut so dikhes?"[4] De fiecare dată, surpriza de pe chipul celuilalt se completa firesc și natural cu acel râs al ei, râs sănătos, care îi dezvelea șirul perfect de dinți albi precum o salbă din perle.

– Nu ți-ai dat seama că sunt țigancă?

– Nu, știi, nu m-am gândit, eu doar mă uitam la…

– Lasă, nu contează, știu eu la ce te uitai.

Își dădea pe spate o șuviță pe care doar ea o credea rebelă, se întorcea cu spatele și se îndepărta mulțumită, legănându-și șoldurile ca și cum ar fi plutit pe un val leneș de vară. Zâmbea. Independența vârstei se completa perfect cu un sentiment de mândrie sădit din copilărie și îngrijit de Benone cu încăpățânare de-a lungul anilor.

4 Îți place ce vezi?

– N-om avea noi multă școală, dar tu tre' să știi că nu ne e rușine cu viața noastră așa cum e. Până la mine, toți din neamul meu au fost aurari respectați, meseriași din mâinile cărora au ieșit bijuterii care au ajuns pe degetele, mâinile și la gâtul marilor familii de boieri din România. Eu lucru cu tabla, că așa au fost timpurile în comunism, dar când eram în fabrică nimeni nu mă întrecea din toată secția. Ăl bătrân a lu' mă-ta, fie-i țărâna ușoară!, cel mai mare țambalagiu din Videle; frații ei, toți lăutari cunoscuți, plecați afară cu trupele lor. Asta trebuie să înțelegi, nu contează numele sau culoarea pielii, ci ce știi să faci, adică să ai o meserie și să te lupți ca să fii mereu cel mai bun.

Cuvintele astea au mers mână-n mână cu ea din grădiniță până pe treptele liceului. I-au fost și surori ascultătoare în nopțile lungi de primăvară târzie, când stătea la povești cu stelele, i-au fost și frați războinici în zilele slute, când pumnul și palma reașezau, firesc, legile firii în cartier. A adormit și s-a trezit cu ele în gând, le-a pătruns sensul brutal, strângând din dinți, când aduna în sprint, la antrenamente, kilometru după kilometru pe pista de tartan și când fiecare fibră, întinsă până la limită, țipa cu fulger de durere. Le-a mușcat, le-a mestecat și le-a înghițit ca pe o otravă cu care trebuia să se imunizeze. S-a întărit cu înțelesul lor și le-a lăsat, fără să-și dea seama, să-i modeleze caracterul, așa cum curgerea apei își împlinește menirea și sculptează treceri chiar și prin inimi de granit. De multe ori, avea impresia că poartă pe umeri o povară prea mare. Sentimentul devenea din ce în ce mai acut înainte de fiecare Crăciun, o sărbătoare blestemată. Ajunul nașterii Mântuitorului a însemnat pentru Zambila o alunecare pe gheață, un bazin fracturat în cădere, un avort spontan mai târziu, la spital, și trecerea în lumea îngerilor a gemenilor care urmau să ducă numele familiei mai departe. Ar fi trebuit să facă ea ultimele cumpărături – pâine, apă minerală, suc, câteva beri –, dar venise prea obosită de la școală, așa că maică-sa a lăsat-o să se odihnească și s-a dus ea. Nimeni nu i-a reproșat vreodată ceva, dar privirea mereu senină a lui Benone s-a întunecat dintr-o dată și așa a rămas. A stat la căpătâiul mamei atunci și a plâns până când a rămas fără lacrimi, de parcă destinul împlinea blestemul numelui pe care îl ura. Îl primise pe vremea când era doar vis în

gândurile și speranțele părinților, după ce Zambila se rugase o zi întreagă la vechea icoană făcătoare de minuni aflată în biserica din satul ei natal iar, la final, când a sărutat picioarele Fecioarei, în ochii Mariei sclipise un diamant ca de rouă.

– E un semn Dumnezeiesc, Benone, rugile noastre au fost auzite și Sfânta ne va binecuvânta cu un copil.

– Așa să fie, fă, cum spui tu.

– Și drept mulțumire, eu zic s-o botezăm Lacrima.

– N-avem cum, că io fac numai băieți!

– O să fie fată, știu eu.

Se desfăta prin mătasea de antracit a părului ei desfăcut și se gândea că dacă ar fi putut vreodată să oprească timpul din curgerea lui, exact acum ar fi făcut-o. Stăteau pe o bancă de beton cu vopseaua scorojită și i se ghemuise la piept, cu ochii închiși, adormită parcă sub razele moi ale soarelui de mai. Întâi îi redesenă cu arătătorul sprâncenele groase, pe urmă coborî ușor pe linia nasului cârn până la buzele pline, cărora le dădu un ocol fin, abia atins, mângâie ca o adiere barba ascuțită și își lăsă palma să se odihnească pe gâtul subțire. Era cald. Aprinse o țigară. Era liniște. Trase adânc și lăsă încet fumul să-i părăsească plămânii. Era bine.

– Cum crezi că vom merge noi mai departe cu asta?

– Nu știu, nu m-am gândit. Lacrima îi luă mâna și i-o așeză pe piept. Simți? Numai pentru tine bate. Asta e tot ce contează. Ritmul inimii i se contopea cu pulsul din ce în ce mai rapid care zvâcnea prin degetele umezite de transpirație iar sânii împietriți îi vibrau aproape dureros. Deocamdată nu trebuie să știe nimeni, în afară de noi. Și când o veni momentul…

– Ne amăgim. Nu va veni niciodată.

– Atunci, să ne bucurăm de prezent și să lăsăm viitorul acolo unde îi este locul. Clipi de câteva ori deranjată de lumina prea puternică. Dă-mi să trag și eu de câteva ori, te rog.

– Lacrima lăcrimează lăcrimând lăcrimos.

– Te-am rugat de nu știu câte ori, nu-mi mai spune așa, nu suport.

– Dar niciodată nu mi-ai explicat de ce.

Mirosea a iarbă crudă născută din pieptul pământului, a rouă plânsă de pupilele cerului, a boare năzdrăvană îmblânzită prin brațele copacilor. A primăvară foșnită, mereu schimbătoare.

– Nu-i numele meu!

– Cum adică?

– Nu mă simt Lacrimă! N-am fost și nu voi fi o Lacrimă! Nu pot să trăiesc ca Lacrimă! Privi câteva secunde grăuntele incandescent, ascuns sub mantia de scrum. Tu n-ai cum să înțelegi. Am fost crescută ca doi copii într-unul singur; fiica mamei și băiatul tatei. El nu s-a împăcat niciun moment cu ideea că mama nu i-a dăruit un moștenitor, așa încât, cu o bucurie care în mintea mea nu avea vreun sens, m-a tratat ca pe un fiu și m-a iubit în felul său. M-a învățat să scuip, să fluier cu degetele, să mă bat, să spun bancuri porcoase. M-a luat cu el pe stadion la meciuri de fotbal, mi-a dat să beau la crâșmă cu colegii lui, m-a făcut cea mai tare jucătoare de table. Și când crești așa, cum naiba să te strige lumea Lacrima, cum? Tu-ți dai seama că toată copilăria m-a tuns zero vara? Ca să mi se îndesească părul, zicea el.

– Aici n-a prea greșit-o, uite ce superbitate de…

– Termină cu replicile astea prostești! Noroc cu mama că mă îmbrăca aproape întotdeauna cu fuste și că îmi cumpăra haine roz, altfel chiar că n-ar fi știut nimeni că sunt fată. După examenul de majorat, am stat nopți întregi la discuții despre viață, mi-a dat o sumedenie de pilde și povețe băiețești, mi-a deslușit taine ale vieții, așa cum le-a priceput el, dar a făcut toate astea, uitând ceea ce el poate a considerat un amănunt: n-am pută, nene! Mai trase încă o dată, lung, și se umplu de aroma de tutun care i se răspândea prin trup. După accidentul mamei s-a însingurat și a privit cu ostilitate toate semnele feminității mele. În ultimul timp, parcă se mai luminează când trece pe la noi Zabar, puștiul ăla de care ți-am mai povestit, dar eu n-am timp de vrăjeala lui ieftină, mă încui în cameră și îi las cu discuțiile lor.

– Poate face vorbele ca să te lege cu cununie.

– Hai sictir!

Gulerul alb se opri din crescut iar spuma rămase suspendată deasupra buzei paharului. Benone luă între degete un praf

de sare și-l așează pe marginea de sticlă, privind cum dispar bulele atinse de o forță nevăzută. Azi își luase liber de la muncă. Pur și simplu nu avea chef să se ducă. Voia doar să se uite la televizor și să bea bere. Se trezise pe la nouă și jumătate, făcuse un duș cu apă rece, așa cum se obișnuise din armată, sunase la atelier să le spună că nu se simte bine și se așezase comod în fotoliu. Butona telecomanda fără să fie prea atent la programele peste care tot trecea, sorbea din când în când câte o gură din lichidul rece și ușor amărui, așteptând să vină soția cu omleta. Asta era, într-adevăr, o dimineață perfectă. Ușa deschisă de la balcon lăsa să intre aerul curat și răcoritor, însoțit de zgomotele parcului din apropiere.

Rețeta era simplă: trei ouă, o legătură de ceapă verde tăiată fin, o bucată de telemea veche de oaie sfărâmată cu furculița iar la final o mână de pătrunjel proaspăt și puțin cașcaval ras pe deasupra. Adică un fel de mâncare fără egal. Deja mirosul cepei puțin prăjite se simțea în sufragerie și îi gâdila nările, așa că, de poftă, Benone începu să mestece o bucată din chifla proaspătă de pe masă. Se opri din schimbarea canalelor când din ecran părură că vor să-i sară în sufragerie trei puștoaice cu cracii goi, un fular în jurul bucilor și țâțele abia mascate de un sutien minuscul. Ce naiba se maimuțăresc și țopăie nebunele astea de parcă-s apucate de streche? S-a dus dracu' și muzica bună și dansu'. Au ajuns să dea toate pornografiile la televizor fără pic de rușine, zici că vine sfârșitul lumii.

– Mai ai mult cu omleta aia, că-mi ghiorțăie mațele?

– Acum vin, stai să-ți curăț și câteva ridichi.

– Pune doar o legătură, că mi-ajunge.

Zambila intră în sufragerie cu mâncarea și o așeză pe măsuța de lângă Benone.

– Da' ce bine îți merge, ai luat-o cu băutura așa de dimineață, să nu cumva să pierzi timpul.

– Ce băutură, fă, asta e prima bere, și dimineață e doar în capu' tău, că e trecut de 11.

– Eh, lasă, că nici prânz n-o fi.

– Auzi, termină cu prostiile, ia stai un pic pe canapea să-ți zic două vorbe.

– Zi repede, că trebuie să mă apuc de ciorbă, să fie gata până ajunge fii-ta acasă. Știi că face scandal când i-e foame, cu cine o fi semănând oare?

– Păi, exact despre ea voiam să vorbim.

– Da' dă mai încet și schimbă canalul, n-am chef să văd pipițele tale.

– Ale mele? Să le ia Aghiuță și să le aducă înapoi când le-oi chema io. Închise televizorul și mai luă o gură de bere. Să știi că săptămâna trecută n-am vorbit aiurea.

– Cu ce?

– Cu Lacrima și măritișul.

– Iar începi? Ce tot spui prostii, nici n-a împlinit 18 ani...

– Lasă că o să împlinească.

– Măi omule, tu nu vrei să înțelegi că asta nu mai depinde de tine? Sunt alte timpuri, după majorat poate să plece de acasă și n-ai ce-i face, e liberă.

– Păi, dacă nu mă ascultă și nu face cum zic eu, atunci să plece unde-o vedea cu ochii.

– Da' tu nu te gândești că are și ea dreptul să aleagă? Nu vezi că îl tot chemi pe Zabar p-aici și nici nu-l bagă în seamă? Vorbește cu ea, poate îi place de alt băiat.

– Dacă o fi vreun sărăntoc d-ăsta, de român?

– Român, țigan, american, nu e treaba noastră, contează să fie ea fericită.

– Hai, du-te la bucătărie că te-ai tâmpit și tu.

Cheia se răsuci de două ori în butuc, ușa de la intrare se deschise și în hol intră Lacrima.

– Ce-i cu tine la ora asta?

– Bună, mamă, n-am mai făcut ultimele două ore și am venit acasă să las rucsacul; mergem la un suc și nu am chef să-l mai car după mine.

– Cere-i voie lu' tac-tu, vezi că e în sufragerie.

– Nu s-a dus la muncă azi?

– Și-a luat liber.

– De ce, nu se simte bine?

– Ba da, e chiar într-o formă de zile mari.

– Bine, imediat, stai să mă duc până la baie.

Benone îndepărtă cu pâine urmele de ou care mai rămăseseră pe farfurie, luă ultima ridiche, îi rupse cele trei fire verzi, o trecu ușor prin solniță și începu să mestece satisfăcut.

– Bună, tată!

– Bună!

– Merg și eu cu colegii la o terasă, mă întorc repede.

– Colegii poa' să mai aștepte câteva minute, avem ceva de discutat.

– Vorbim când mă întorc.

– Nu, vorbim acum.

– Ok, ce s-a mai întâmplat?

– Șezi și tu p-aici câteva minute.

– Lasă, că toată ziua stau în fund, rămân în picioare.

O îmbrățișă cu privirea. Era frumoasă și mândră iar în privirea ei regăsea semeția bunicii lui, cea mai aprigă femeie pe care o cunoscuse. Luă o țigară, o bătu ușor de unghia degetului mare și o duse către buze.

– Dă și tu un foc.

– N-am. Doar știi că nu fumez.

– Bănuiam că… Auzi, o să fiu direct, eu și cu maică-ta ne-am gândit la viitorul tău și, după liceu, ziceam să aranjăm cu Balșoiu și să te măriți cu Zabar, că ăla umblă după tine de atâta timp.

Ochii ei scăpărară scurt. Lăsă capul pe spate și încăperea se umplu pentru câteva secunde de un hohot puternic. Își șterse câteva lacrimi cu dosul palmei, așezându-se pe brațul fotoliului.

– Voi chiar ați înnebunit de tot?

Zambila intră în cameră având în mână țelina pe jumătate curățată.

– De ce mă bagi pe mine în porcăria asta a ta? Îți mai spun pentru ultima oară, cu ea aici de față, ca să nu mai existe discuții, lasă fata-n pace, diavol dement ce ești!

– Te-ai gândit tu că dacă tot suntem țigani, să ne și comportăm ca acum un secol, nu? Păi, de ce nu m-ai măritat la 12 ani, ca să știi o treabă? Mă vindeai pe câțiva galbeni la târgul de sclavi și scăpai de belea.... Oțelul din priviri parcă se materializase iar respirația îi devenise aproape un șuierat. În loc să

debitezi asemenea enormități, nu era mai bine să te fi dus azi la muncă?

– Speram la binele tău, că băiatul ăla chiar te iubește.

– Dacă tot a venit momentul adevărului, atunci o să-ți spun și eu ceva, chiar dacă poate nu este ăsta cel mai bun moment: nu mă interesează de niciun Zabar sau de alt băiat al prietenilor sau cunoscuților tăi, pentru că eu deja iubesc pe cineva.

– Pe cine?

– Pe Carla, colega mea de bancă! ■

(proză scurtă din volumul *13, cu noroc. Crima și alte povestiri*, Editura Paralela 45, 2018)